Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja; ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie **600** mk., miesięcznie **200** mk. — Ogłoszenia: za miejsce jedno-łamowe jeden milimetr w wyż **40** mk. przyjmuje administracja większe dwa dni mniejsze do godz. 10 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

Rok IV | **Września, wtorek, dnia 7-go listopaada 1922 r.** | **№ 130**

Wynik wyborów do Sejmu

w dniu 5-go listopada w powiecie wrzesińskim:

Zwycięstwo Listy Ch. Zw. J. N.!

	Witos №1	P.P.S. №2	Wyzw. №3	N.P.R. №7	Ch. Zw. J. N. № 8	Miesz. №14	Niemc. №16	Nieważne
Września miasto								
Obw. I (Goerlt)	4	2	3	403	581	—	27	2
„ II (Knecht.	—	—	—	220	600	—	76	4
„ III (Odeon)	13	1	3	358	484	1	30	—
razem	17	3	6	981	1665	1	133	6
Miłosław	—	7	—	269	663	—	4	—
Orzechowo	24	—	—	8	204	—	—	—
Borzykowo	35	—	1	64	101	—	4	—
Bardo	—	—	—	53	93	—	—	—
Gozdowo	20	—	—	48	125	—	—	—
Nowawieś Król.	54	—	—	53	84	—	—	—
Strzałków	1	2	—	486	438	4	38	—
Gorazdowo	52	—	—	144	65	—	—	—
Kaczanowo	29	—	—	209	119	—	—	—
Skarboszewo	—	—	—	163	172	—	—	—

Procentualnie głosowało wyborców 90—95 proc. a po wsiach i do 100 proc. Widać więc, z jakim zainteresowaniem głosowano.

Powiat średzki, mogileński, gnieźnieński wykazują olbrzymią większeść 8-ki, i tak doszły nas dotychczas do wiadomości następujące liczby:

	Lista № 7	Lista № 8
Kostrzyn . . .	397	687
„ obwód .	1.538	2.000
Zaniemyśl . . .	65	399
Sroda miasto . .	757	2.237
Gniezno . . .	3.068	7.500

Poznań miasto zdobył 4 mandaty 8-ki. Warszawa na 14 posłów zdobyła 8-ka 9 mandatów.

Wiadomości polityczne

Przemysł górnośląski

Katowice, 2. 11. Stan przemysłu górnośląskiego w ostatnim czasie stopniowo się poprawia. Przemysł żelazny górnośląski sprowadza poważne ilości koksu z Dolnego Slązka wskutek niedostatecznej podaży na własnym rynku. W przemyśle węglowym produkcja stopniowo się wzmogła z 15 tysięcy ton na 16 tysięcy, a w końcu na 17 tysięcy ton dziennie, czyli dosięgła normy przedwojennej. Przemysł koksowy wykazuje także w ostatnim miesiącu zwyżkę produkcji i produkuje obecnie około 900 tys. ton miesięcznie.

Projekt ustawy o urzędach rozjemczych

Warszawa, 4. 11. A. W. donosi: Minister pracy i opieki społecznej ma zamiar na pierwszej kadencji przyszłego Sejmu przedłożyć projekt ustawy o urzędach rozjemczych, których zadaniem będzie likwidowanie strajków i o umowach zbiorowych. Projekt tej ostatniej ustawy, opracowany według wzorów zachodnich jest już na ukończeniu i przedłożony będzie sferom zainteresowanym w celu zasięgnięcia ich opinji.

Cena emisyjna złotej pożyczki

Warszawa, 4. 11. Pat donosi: Min. skarbu komunikuje: Rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 4 bm. została zmieniona od 6 bm. cena emisyjna obligacji 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922, a mianowicie za podstawę obliczenia przyjęto cenę złotego polskiego 1600 mk., co wynosi za obligację wartości 10 tys. mk. i 10 złotych cenę 26 tys. mk., za obligację wartości 50 tysięcy mk. i 50 złotych cenę 130 tys. mk. Zmiana ceny została placówkom podana do wiadomości za pomocą okólników telegraficznych i winna też być stosowana tak na mocy tych okólników, jak również komunikatu prasowego.

Warszawa, 4. 11. (Pat.) P. K. K. P. dążąc do ułatwienia nabywcom 8% państwowej pożyczki złotej z r. 1922 przechowanie obligacyj, przyjmować je będzie do depozytów w swoich oddziałach bezpłatnie aż do odwołania. Złoty polski przy nabywaniu tej pożyczki obliczany będzie od 6 b. m. po 1600 mk.

Detronizacja sułtana

Paryż, 2. 11. „Chicago Tribune" donosi z Konstantynopola, że zgromadzenie narodowe w Angorze proklamowało detronizację sułtana i mianowało Riazima Kara Bekira Paszę gubernatorem Konstantynopola. Jednocześnie zgromadzenie zastrzegło sobie prawo wyboru szefa państwa, którybv nie posiadał praw dynastycznych, oraz oświadczyło, że suwerenny naród zastąpił nazwę „imperium otomańskie" nazwą „państwo tureckie".

Kłajpeda przeciwko Litwie

Warszawa, 4. 11. A.W. donosi: Na wczorajszem posiedzeniu komisji Rady Ambasadorów dla spraw Kłajpedy w Paryżu wysłuchano delegację ludności obszaru Kłajpedy, która żądała utworzenia wolnego obszaru Kłajpedy pod protektoratem jednego z wielkich mocarstw i wystąpiła stanowczo przeciwko inkorporacji Kłajpedy do państwa litewskiego.

Koszta okupacji

Berlin, 3. 11. A. W. donosi: Koszta okupacji G. Śląska przez wojska koalicyjne wynoszą 10 miljonów franków, które po połowie mają pokryć Polska i Niemcy.

Protest przeciw oszustwom wyborczym w Kownie

Kowno, 4. 11. A. W. donosi: Przedstawiciel polskiej ludności w głównej komisji wyborczej do Sejmu kowieńskiego po uchwale tej komisji o sposobie podziału mandatów. wniósł votum separatum w tej sprawie, oraz złożył na ręce prezydenta ministrów swoją deklarację o ustąpienie ze stanowiska członka komisji.

Zwrot na prawo w Londynie

Londyn, 4. 11. Pat donosi: Ostateczny wynik wyborów gminnych w Londynie jest następujący: Partja reformy gminnej 606 mandatów (dawniej 596), partja robotnicza 253 (573), partja podatników 181, partja postępowa 84, niezawiśli 24.

Kradzione podarki ślubne ekscesarza

Berlin, 3. 11. A. W. donosi: Partja socjalnodemokratyczna wystosowała interpelację w Reichstagu, w której zapytuje, czy odnośne władze niemieckie udzieliły zezwolenia na wywóz z Niemiec diademu, który według wiarogodnych informacji ofiarował ekscesarz niemiecki swej narzeczonej, a który wywieziony został z Niemiec do Holandji. Wartość tego diademu przedstawia kilkaset miljonów marek.

Podwyżki w Niemczech

Berlin, 3. 11. Pat. Wolff donosi: Rada związkowa przyjęła projekt podwyższenia opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych, oraz projekt ustawy w sprawie zwalczania ucieczki kapitałów zagranicę. Minister poczty zwrócił się już do rządu poszczególnych krajów niemieckich, uprzedzając, iż w najbliższym czasie nastąpi nowa dalsza podwyżka.

Podwyższenie ceny soli potasowej

Berlin, 3. 11. Państwowy związek przemysłu soli potasowych odrzucił wniosek niemieckiego syndykatu soli potasowych, domagający się podwyższenia ceny soli potasowych o 112½ % i postanowił podwyższenie ceny o 92 % z ważnością od 3 bm.

Wyroki katów moskiewskich

Gdańsk, 3. 11. „Danz. Ztg." donosi z Moskwy o wykonaniu wyroku śmierci na członkach poselstwa łotewskiego, skazanych przez trybunał sowjecki za rzekome uprawianie szpiegostwa. Wyrok śmierci dokonano na 6 skazanych, dwóch pozostałych skazanych ma być wymienionych na komunistów, znajdujących się na Łotwie. Rząd sowjecki miał się już zgodzić na tę wymianę.

Wiluś na kobiercu ślubnym

Haga, 4. 11. A. W. donosi: Wśród szerszej publiczności objawia się tylko bardzo małe zainteresowanie dla ślubu b. cesarza Niemiec, który odbędzie się jutro, a na który przybył do Doorn brat b. cesarza książę Henryk II. Jedynie korespondenci holenderscy i zagraniczni stawili się bardzo licznie, podczas gdy korespondentów niemieckich niema prawie wcale. Do 8 świadków ślubu zaliczają się m. in. niemiecki komisarz na prowincji Ultrecht hr. Linden, gen. sekretarz służby ogólnej w Hadze Kan i burmistrz miasta Amerongen.

Drożyzna w Gdańsku

Gdańsk, 3. 11. Pat donosi: Wedle obliczenia tutejszego urzędu statystycznego, drożyzna w Gdańsku w miesiącu ubiegłym wzrosła w porównaniu z miesiącem wrześniem o 71 i pół procent.

Z miasta i dalszych stron

Września, dnia 6-go listopada 1922 r

* **Podwyższenie składek do ubezpieczenia inwalidów i na starość.** Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 z. m. zostały od 1. listopada 1922 r. składki tygodniowe do ubezpieczenia inwalidów i na starość dziesięciokrotnie podwyższone i wynosić będą w najwyższej klasie (przy zarobku rocznym ponad 1,150 mk.) 300 mk. Niższe klasy nie wchodzą przy obecnych wysokich zarobkach w rachubę. Dobrowolnie ubezpieczeni, chcący wlepiać znaczki klasy niższej, mogą je zakupić u powiatowych kontrolerów Ubezpieczalni Krajowej. Pracodawcom nie wolno za czas pracy po 31. października 1922 wlepiać innych znaczków jak tylko znaczki nowe po 300,— mk. Znaczki dotychczasowe wolno używać jedynie wtenczas i to najdalej w przeciągu następnych 6 miesięcy, jeśli chodzi o wniesienie opłaty za czas przed 1. listopada r. b. Posiadający znaczki dotychczas obowiązujące, mogą je na pocztach zamienić na znaczki nowe i to najdalej do 30. kwietnia 1923 r. Po tym dniu stają się wszystkie dotychczasowe znaczki bezwartościowe i dalsze używanie ich jest karygodne.

* **Baczność reemigranci z Niemiec!** Wzywamy wszystkich rodaków, którzy po zawieszeniu broni (11 listopada 1918 r.) wyprowadzili się z Niemiec do Polski, a którym rząd niemiecki zatrzymał część majątku tytułem kaucji emigracyjnej lub zaliczki podatkowej i t. p., do zgłoszenia swych pretensyj do Związku Obrony Kresów Zachodnich, Wydział Gospodarczy, pokój 12, najpóźniej do 15 listopada br. Przy zgłoszeniu należy podać imię i nazwisko poszkodowanego, wartość pieniężną zatrzymanego majątku, miejsce zamieszkania w Niemczech, władzę, która zatrzymała majątek i ewentl. dowody. Sprawa bardzo pilna. Związek Obrony Kresów Zachodnich, Poznań, św. Marcin 40.

* **Nieszczęśliwy wypadek.** Na linji kolejowej Poznań—Ostrów w pobliżu Środy na przejeździe pociąg wpadł na wóz z dominjum Płaczki. Jeden koń został zabity, a furman Wilke odniósł bardzo ciężkie obrażenia, mianowicie, że ma złamane obie nogi. Jadąca wozem Marta Heid z córką ocalały.

* **Nieszczęśliwy wypadek czy samobójstwo.** Dzisiaj w nocy na torze kolei Gniezno—Nakło w odległości 2 kl. od Gniezna znaleziono zwłoki niejakiego Józefa Nowickiego lat 23 z Winiar pod Poznaniem, przejechany przez pociąg osobno leży głowa odcięta jakby nożem.

* **Zagadkowy trup.** Wczoraj na polu niedaleko od wsi Pałaszyce znaleziono zwłoki Bartłomieja Kopczyńskiego z Kaczanowa powiat Września. Śmierć z niewiadomej przyczyny nastąpiła przed kilku dniami.

— **Gniezno.** (Niesłychane postępowanie.) Rolnik p. Marjan Chirrek w Wilkowie odebrał zapozew na rozprawy w Sądzie Okręgowym w Gnieźnie w sprawie cywilnej, wytoczonej mu przez kupca Jana Witkowskiego we Wrześni za pośrednictwem adwokata i notarjusza dr. Wolskiego w Gnieźnie. Cały zapozew (w odpisie), pisany na maszynie w biurze dr. Wolskiego, zredagowany jest w języku niemieckim; u dołu widnieje adres: „An Sąd Okręgowy Gniezno". Ciekawi jesteśmy, kto z wymienionych pragnie dziś jeszcze w taki sposób zaznaczyć swoją niemieckość czy też charakter naszej dzielnicy: czy p. dr. Wolski, czy też jego klient kupiec Witkowski z Wrześni?

— **Poznań.** (Masło.) W ostatnich czasach na rynku ukazało się w wielkiej obfitości masło, co, zresztą, nie wpływa bynajmniej na obniżenie cen, które są w dalszym ciągu bardzo wysokie. Obfitości masła tłomaczy się tem, że z powodu spadku marki niemieckiej, wywóz masła do Niemiec przestał się opłacać. Okazuje się tego, że spadek marki niemieckiej ma dla nas również dobre strony, bo uniemożliwia nielegalny wywóz produktów pierwszej potrzeby.

* **Wronki.** (Zażydzenie miasta). Nasze Wronki należą do miast najbardziej zażydzonych w Wielkopolsce. Jeszcze 45 rodzin z plemienia Cohnów i Sohnów uważa się tu za przedstawicieli panującej w Polsce mniejszości. Rodziny 46 i 47 mają niebawem do nas zawitać. Już prezentowano tu kontrakt kupna, zawarty na nieruchomość przy ulicy Poznańskiej, pomiędzy p. Ewą Łosińską a Ickiem Mordkiem Liepmanem i Jakóbem Herszlem Goldstaubem z Kongresówki. Ciekawy dalszy bieg kupna tego, wobec oświadczenia kupujących, że uzyskanie zezwolenia na przewłaszczenie, to kwestja drugorzędna i o to ich głowa nie boli.

Powstanie i rozwój Tow. Bursy gimnazjalnej im. Karola Marcinkowskiego we Wrześni.

Dotkliwy brak pomieszczenia, brak stancyj dla młodzieży szkolnej, napływającej coraz liczniej do gimnazjum tak z powiatu jak i z dalszych stron, uniemożliwiający jej niejednokrotnie dalsze kształcenie się, skłonił za inicjatywą dyr. Romanowicza grono nauczycielskie gimn. — powodowane słuszną obawą o los młodzieży do wszczęcia akcji w kierunku powołania do życia Towarzystwa Bursy gimnazjalnej, któreby w następstwie otwarło bursę-internat, gdzieby uczniowie mogli znaleść za opłatą pomieszczenie, wikt, opiekę i wychowanie religijno-moralne.

Wyłoniony z grona tymczasowy komitet, pragnąc tę humanitarno-wychowawczą myśl wprowadzić w czyn, zaprosił w dniu 11. listopada 1920 do auli gimnazjalnej pp. ziemian, księży oraz obywatelstwo miasta Wrześni i okolicy na zebranie organizacyjne. Zebrani w dość pokaźnej liczbie po wysłuchaniu przemówienia dyrektora gimnazjum p. Romanowicza na temat palącej potrzeby założenia we Wrześni takiego towarzystwa — oświadczyli się jednogłośnie za jego powołaniem do życia i zapisując się na członków — wybrali tymczasowy Zarząd dla opracowania statutu oraz jednania nowych członków. Wybrany Zarząd opracował na kilku posiedzeniach statut podał go do wiadomości walnego zebrania konstytucyjnego w dniu 17 lutego 1921. Projekt statutu przyjęto z małemi zmianami, poczem dokonano wyborów stałego Zarządu, Wydziału i Komisji rewizyjnej.

Nagłówniejszem staraniem obranego Zarządu było teraz pozyskiwanie nowych członków, przysparzanie funduszów oraz wyszukanie budynku na pomieszczenie wychowanków. W odniesieniu do pierwszego i drugiego umieścił Zarząd w miejscowym Orędowniku apel do obywatelstwa wrzesińskiego z wezwaniem do zapisywania się na członków oraz do składek na rzecz towarzystwa „Bursy". Wydrukował statut towarzystwa oraz deklaracje przystępowania do tegoż i rozesłał je do pp. Ziemian i Księży proboszczów w powiecie z prośbą o przystąpowanie na członków. Te same deklaracje wraz ze statutem porozdawano młodzieży gimnazjalnej, by w domu i między krewnymi zjednywała nowych członków. Jednak cała ta akcja nie wydała zbyt wielkich rezultatów; bo liczba członków powiększyła się tylko do liczby 69, razem 7 fundatorów, 9 protektorów i 53 zwyczajnych.

W celu przysporzenia pustej kasie nieco pieniędzy urządziło „Towarzystwo" w dniu 23 lutego 1922 r. raut z tańcami w pięknie przystrojonej sali p. Knechtla. Pierwszy ten występ Towarzystwa na zewnątrz udał się doskonale, przynosząc czystego zysku 315 785 mk.

O wiele ciężej i trudniej przedstawiala się sprawa z wyszukaniem domu na pomieszczenie internatu. Wszelkie mozolne starania i zachody Zarządu zawodziły wobec ogólnego braku mieszkań. I bardzo długie początkowo pełne nadziei zabiegi, czynione w Prezydjum Sądu apelacyjnego w Poznaniu o uzyskanie na Bursę niezajętej willi posędziowskiej w rejonie ul. Kościuszki, ostatecznie nie doprowadziły do celu. W tej przykrej dla Towarzystwa sytuacji przyszła mu z pomocą J. W. Pani hrabina Ponińska, ofiarując bezinteresownie na internat połowę parterowego domu przy Placu Wolności. Za ten humanitarny czyn składa Jej Zarząd jeszcze raz słowa serdecznej podzięki.

Mając lokal, mógł teraz Zarząd przystąpić choć w części do zrealizowania swego głównego celu, do którego od dawna dążył — a mianowicie do otwarcia Bursy-internatu. Nastąpiło to 1. kwietnia 1922 r. przy 10 wychowankach początkowo a potem 12. Uroczystego zaś otwarcia i poświęcenia dokonano w dniu 17. czerwca 1922 w obecności pp. Kuratora szkół Chrzanowskiego i wizytatora Dra. Jabczyńskiego oraz wielu członków Towarzystwa i zaproszonych gosci. Pan Kurator Chrzanowski w przemówieniu na uroczystem posiedzeniu Zarządu i członków Towarzystwa oraz zaproszonych gości złożył podziękowanie społeczeństwu miasta i powiatu za zajęcie się sprawą Bursy, tym tak bardzo ważnym czynnikiem wychowawczym, podkreślając, że Września zdała egzamin dojrzałości z obywatelskiego pojmowania dobra ogółu przez wprowadzenie w życie tak ważnej placówki, jaką jest Bursa. W ten sposób rozpoczęte zbożne dzieło rozwija się dalej, zyskując coraz większe zrozumienie wśród miejscowego obywatelstwa. O tem zrozumieniu świadczą coraz liczniejsze legaty, ofiary i dary, za które wszystkim ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać" składamy. Oby się tylko jak najwięcej znalazło naśladowców! Jak najwięcej, bo potrzeba wiele. Pomiędzy bowiem obecnymi 15 wychowankami Bursy znajduje się kilku biednych, którzy nie mogą płacić wyznaczonych im kwot miesięcznych — winni im zatem bogatsi przyjść z pomocą. Potrzeba również wiele pieniędzy — bardzo wiele na projektowaną budowę własnego domu „Bursy".

Dziękując jeszcze raz wszystkim Paniom i Panom, którzy udzielali dotąd naszemu Towarzystwu w jakikolwiekbądź sposób poparcia — prosimy o dalsze — a stworzymy dzieło wielkiej wagi.

M. WĄS, sekretarz.

Wyciąg z Orędownika Urzędowego na powiat wrzesiński

— Powiatowy lekarz weterynaryjny stwierdził u zabitej jednej sztuki bydła rogatego deputatników dom. Chwałkowice zarazę płucną.

— Czas ochrony dla kuropatw, przepiórek i pardew ustanawia się na piątek 24. listopada 1922 tak że polowanie kończy się z upływem czwartku dnia 23. listopada 1922. Czas ochrony dla koźląt sarnych i saren oznacza się na cały rok 1922. Początek czasu ochronnego dla rogaczy ustanawia się na niedzielę dnia 17. grudnia 1922 tak że czas polowania kończy się z upływem soboty 16. grudnia.

— Kierownictwo Intendentury Rejonu Gniezno, zakupuje wprost od producentów rolników żyto, pszenicę, jęczmień, owies, fasolę, groch, siano i słomę, po przeciętnych cenach giełdy poznańskiej, wzgl. po cenach rynkowych w każdej ilości od 100 kg. w zwyż.

Przy większych dostawach wypożycza się bezpłatnie worki na zboże.

Za powyższy ciężar gatunkowy i mniejszy stopień zanieczyszczenia zbóż wypłaca się ponad umówioną cenę dodatkowe wynagrodzenie, (bonifikaty) do 2 %. Przepisowy ciężar gatunkowy zbóż jest następujący:

1 htl. żyta ma ważyć . . . 70 kg.
1 „ pszenicy ma ważyę . 74 „
1 „ jęczmienia ma ważyć . 60 „
1 „ owsa ma ważyć . . . 43 „

Dopuszczalny procent domieszek i zanieczyszczenia:

dla żyta . . . . $2^1/_2$ %
„ pszenicy . . . . $2^1/_2$ %
„ jęczmienia . . . . . . $2^1/_2$ %
„ owsa . . . . $3^1/_2$ %

w tem zanieczyszczenie mineralne oraz szkodliwe dla zdrowia chwasty i ziarna do 1 %.

Zakup odbywać się będzie codziennie oprócz soboty w Rejonowym Zakładzie Gospodarczym Gniezno, ul. Wrzesińska od godz. 9 do 14.

Zapłata nastąpi natychmiast po odważeniu i odbiorze. Bonifikaty wypłaca się jedynie za okazaniem przez sprzedawcę poświadczenia wystawionego przez gminę względnie Starostwo, że tenże jest producentem rolnym.

Do P. P. Piekarzy!!!

Odzywamy się do uczucia patrjotycznego pp. piekarzy. Nie podwyższajcie obecnie ceny chleba.

Przedstawiciele rolnictwa oświadczyli, że zboża mamy w kraju wystarczającą ilość na nasze potrzeby. Jeżeli prawica w wyborach zwycięży, zagranica nabierze do Polski zaufania. Waluta nasza się podniesie. Wszakże na wiadomość po utworzeniu gabinetu Korfantego już marka polska szła w górę. Gdy waluta się poprawi, ceny na wszelkie towary, a więc na zboże będą spadać i ogólna drożyzna się zmniejszy.

Wobec tego nie podwyższajcie teraz ceny chleba.

„Dziennik Poznański". „Kurjer Poznański" „Orędownik". „Gazeta Powszechna". „Postęp".

Rozmaitości

† **Przyczyny upadku Lloyd George'a.** „Times" odpowiada w artykule wstępnym na ostatnią mowę Lloyd George'a, w której b. premjer mówił o właściwych przyczynach upadku swego rządu. „Times" odpowiada na to przemówienie w sposób następujący: Rząd Lloyd Georgea upadł, ponieważ Lloyd George zawarł traktat pokojowy, a potem go nie dotrzymał, ponieważ rokował z bolszewikami, a potem ich zwalczał, ponieważ kokietował z Niemcami, a równocześnie naraził na szwank przyjaźń z Francją. Następnie jechał z konferencji na konferencję, przyczem zagadnienie odszkodowań nie zostało rozwiązane. Prócz tego dlatego, że poważnił Anglję z Francją, dlatego, że wywołał w Ameryce Połnocnej oburzenie, ponieważ Niemcy umacniał w ich oporze, ponieważ oszołomił Grecję i powiększył niebezpieczeństwo tureckie, ponieważ chciał Anglję wtrącić w nową wojnę. Wynikiem zmiennej polityki Lloyd George'a jest fakt, że słowo Anglji niema już tego znaczenia w świecie co przedtem.

† **Przygoda Jędrzeja Witosa.** Brat b. premjera, niefortunny kandydat na posła z listy № 1, miał onegdaj nieprzyjemną przygodę we Lwowie. Oto, gdy w stanie cokolwiek podchmielonym usiłował w niewiadomym celu wejść do koszar Bema, został powstrzymany przez pełniący służbę posterunek wojskowy. Gdy jednak na trzykrotne wezwanie wartownika nie zatrzymał się, padł strzał i p. Jędrzej Witos runął jak długi w błoto ... ze strachu. Na odgłos strzału wybiegła warta, która opierającego się mocno p. Witosa odprowadziła na wartownię, gdzie się przespał do rana, a po wytrzeźwieniu odjechał znów do Brodów celem dalszego kandydow.

† **Krupp drukuje własne pieniądze papierowe.** Krupp, największy niemiecki fabrykant broni, którego fabryki obecnie wytwarzają narzędzia pokoju, szczególnie lokomotywy, wagony kolej. i narzędzia rolnicze, pokazał światu, jak jest potężnym i niezależnym od rządu niemieckiego. Z powodu kryzysu finansowego i wielkiego braku marek niem. Krupp puścił w obieg swoje własne papierowe pieniądze, któremi wypłaca robotników, zmieniając każdej chwili na żądanie swoje pieniądze na marki rządowe. Robotnicy i ludność najbliższych okolic przyjmuje chętnie papierowe pieniądze Kruppa.

Wiadomości urzędu stanu cywilnego we Wrześni

W czasie od 30 października do 5 listopada 1922 r. zgłoszono 8 urodzeń z tych: 3 z miasta i 5 ze wsi; zawarto 3 śluby; zgłoszono następujące zgony: Michał Brefczyński robotnik z Sokołowa 40 lat, Stefanja Wiśniewska z Psar Polskich 4 miesiące i 9 dni, Franciszek Frąckowiak malarz z Wrześni 20 lat, 8 miesięcy i 29 dni.

ŻARTY

Humor p. Lloyd Georgea

Bezpośrednio po wręczeniu swej dymisji królowi i po powrocie z Buckingham-Palace na Downing-Street zameldowano p. Lloyd Georgeowi deputację bezrobotnyh. „Natychmiast się do nich przyłączam", była odpowiedź dymisjonowanego premjera.

Ubranie cywilne

W pewnem miasteczku nadreńskiem, okupowanem przez Francuzów, wywołał wielkie podniecenie przechadzający się po ulicach murzyn zupełnie nagi. W końcu aresztowano nagusa i odstawiono do burmistrza. Okazało się, że był to jeden z żołnierzy stojącego załogą w mieście bataljonu złożonego z murzynów senegalskich. Zgromiony za swój wybryk, czarny odpowiedział najspokojniej:

— Przecież dostałem urlop trzydniowy z prawem chodzenia po cywilnemu!

Polscy repatrjanci

(Z raportu dyżurnego felczera w Baranowiczach.).

— Przybył świeży transport z Rosji.
— Ile osób?
— Dziewięćset trzydzieści cztery.
— Czy sami Polacy?
— Nie, partja mięszana.
— Mianowicie?
— Dziewięciuset żydów, trzydziestu rosjan i czterej Polacy.
— Jaki stan zdrowotny przybyłych?
— Żydzi — zdrowi, moskale — pijani, a polacy — nieboszczyki.

Pies winien

Idź precz żydzie! Od ciebie czuć na dziesięć kroków.
— Psiepraszam świetnego sądu, to nie odemnie, ino od psa.
— Co za psa? Tu niema żadnego psa.
— Psiepraszam świetnego sądu, no to zaraz psijdzie...

Abonujcie Orędownik Wrzesiński!

Walne Zebranie

podpisanej Spółdzielni odbędzie się
w niedzielę, dnia 19-go listopada 1922 r.
o godz. 1 po południu w lokalu **p. St. Waniorka.**

W razie nieprzybycia statutami przewidzianej liczby członków odbędzie się po ½ godz. przerwie nowe Walne Zebranie do uchwał zdolne bez względu na liczbę obecnych członków.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu z roku 1921/22.
3. Przyjęcie bilansu i udzielenie Rady Nadzorczej i Zarządowi pokwitowania.
4. Podział czystego zysku.
5. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej.
6. Unormowanie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej.
7. Wnioski bez uchwał i zamknięcie.

Bilans z roku 1921/22 wyłożony jest dla członków w biurze Spółdzielni.

Września, dnia 3 listopada 1922 r.

Spółdzielnia Piekarsko-Młynarska
Sp. zap. z ogr. odpow.
we Wrześni.
Rada Nadzorcza. Fr. Drzewiecki, prezes.

Bilans na 30. czerwca 1922.

Aktywa				Pasywa	
329 780	—	1. Kasa — gotówka . .			
2 234 991	50	2. Dłużnicy i wierzyciele		4 550 865	—
		3. Udziały		1 330 000	—
3 617 665	—	4. Towary			
		5. Banki		761 509	—
738 914	—	6. Utensylje			
		7. Do dysp. Wln. Zebrania		278 976	50
6 921 350	50			6 921 350	50

Liczba członków z roku 1921/22 . 43
Ubyło 3
Przechodzi na rok 1922/23 . . 40
z 255 udziałami.

Suma gwarancyjna wynosi na rok bieżący 2 550 000 marek.

Września, dnia 30 października 1922.

Spółdzielnia Piekarsko-Młynarska
Sp. zap. z ogr. odpow. **we Wrześni.**
Zamysłowski. Kilkowski. Matuszewski.

Zgodność powyższego bilansu z książkami potwierda **Komisja rewizyjna.** K. Samulski. Zborowski.